

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **D. G.**

oskarżonego z art. 202 § 4a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.

w dniu 6 maja 2026 r.

skargi prokuratora

na wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 11 grudnia 2025 r., sygn. akt VII Ka 714/25,,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 30 czerwca 2025 r., sygn. akt IV K 895/24,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. jego punktu pierwszego i
przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w
Częstochowie do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

Jacek Błaszczyk

Waldemar Plóciennik

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2025 r., sygn. IV K 895/24, Sąd Rejonowy w Częstochowie:

1. uznał oskarżonego **D. G.** za winnego tego, że w okresie od 22.05.2023 r. do 17.08.2023 r. w B. i S. woj. [...] i nieustalonym miejscu w okolicach C. za pośrednictwem systemu teleinformatycznego poprzez komunikator W. nawiązał wielokrotnie kontakt z małoletnim poniżej lat 15, L.. M. urodzonym [...] 2012 roku składając mu propozycje poddania się innej czynności seksualnej w postaci wykonania masażu w negliżu i zmierzał do jej realizacji, to jest winnego popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 200a § 2 k.k. i za to na mocy art. 200a § 2 k.k. w zw. z art. 37 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;
2. uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku po jego uzupełnieniu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 202 § 4a k.k. i za to na podstawie art. 202 § 4a k.k. w zw. z art. 37 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. sąd połączył wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 62 k.k. orzekł system terapeutyczny wykonania kary.

Ponadto Sąd orzekł o środkach karnych, obowiązku naprawienia szkody, dowodach rzeczowych oraz kosztach procesu.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli prokurator oraz obrońca oskarżonego. Prokurator zarzucił rozstrzygnięciu niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności i środka karnego wobec D. G.. Obrońca natomiast podniósł zarzuty, w których kwestionował winę oskarżonego oraz wymiar orzeczonej kary.

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 11 grudnia 2025 r., sygn. akt VII Ka 714/25, uchylił zaskarżony wyrok w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu D. G. w punkcie II (art. 202 § 4a k.k. – uwaga SN) i w tej części przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Częstochowie.

Sąd odwoławczy stanął na stanowisku, iż Sąd Rejonowy nie dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego w postaci zabezpieczonych na

urządzeniach należących do oskarżonego 169.820 zdjęć oraz 301 filmów i nie określił charakteru zgromadzonego materiału poprzez brak określenia czy zgromadzone materiały mają charakter pornograficzny, erotyczny, czy zawierający podtekst seksualny dla osób z zaburzeniami pedofilnymi, lecz nie wyczerpujące znamienia treści pornograficznych z udziałem małoletniego w ujęciu obiektywnym. Sąd II instancji uznał, iż przeprowadzenie od nowo całego przewodu sądowego w Sądzie meriti jest niezbędne, gdyż konieczne jest powtórzenie wszystkich czynności procesowych.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego, w zakresie jego punktu pierwszego, wniósł prokurator zarzucając obrazę przepisów postępowania, a to art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzi potrzeba przeprowadzenia przewodu na nowo w całości oraz nie rozpoznano istoty sprawy, a w konsekwencji uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania - w sytuacji, w której nie wystąpiła żadna z przewidzianych tym przepisem przesłanek do wydania orzeczenia kasatoryjnego, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, determinując jego treść, podczas gdy wystarczająca byłaby ocena materiału dowodowego przez Sąd odwoławczy i wydanie orzeczenia merytorycznego.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Częstochowie w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga prokuratora jest zasadna.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego skargą wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie nie potwierdziła, aby podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego była którakolwiek z podstaw wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k., w tym powołana jako podstawa rozstrzygnięcia konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Sąd Najwyższy wielokrotnie opowiedział się za ścisłą wykładnią podstawy uchylenia orzeczenia, jaką jest "konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości".

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19 (OSNK 2019, z. 6, poz. 31), stwierdzono, że „konieczność przeprowadzenia na nowo

przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zdanie drugie *in fine* k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji”.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy jako przesłankę uchylenia zaskarżonego wyroku, w części dotyczącej zarzutu popełnienia przez D. G. czynu z art. 202 § 4a k.k., wskazał konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Potrzebę taką Sąd ten dostrzegł w fakcie konieczności oceny zgromadzonego materiału dowodowego w postaci 169.820 zdjęć oraz 301 filmów zabezpieczonych na nośnikach należących do oskarżonego w celu ustalenia czy stanowią one treści pornograficzne.

Tymczasem, jak słusznie dostrzega prokurator w skardze, podstawą orzeczenia uchylającego wyrok Sądu *a quo* wydanego przez Sąd odwoławczy nie może być wyłącznie odmienna ocena zgromadzonych w sprawie dowodów. W niniejszej sprawie zgromadzony materiał dowodowy nie uległ zmianie, natomiast zalecenia Sądu odwoławczego odnoszą się do dokonanej przez Sąd I instancji oceny materiału dowodowego. Sąd Okręgowy wskazał w uzasadnieniu wyroku, iż brak pogłębionej oceny materiału dowodowego doprowadził do braku rozpoznania istoty sprawy. Zauważyć należy, iż - jak wskazał Sąd *ad quem* - nie było możliwe ustalenie stopnia społecznej szkodliwości tego rodzaju zachowania, a w konsekwencji należetej oceny karygodności przypisanego czynu. Przy czym w innym miejscu pisemnych motywów wydanego orzeczenia Sąd wskazał (uzasadnienie – s. 9 - 10), iż „Seksuolog dostrzegł, że są też materiały o bardzo wysokim stopniu seksualizacji małoletnich, precyzując, że chodzi o materiały przedstawiające dotykanie, masturbację, seks oralny dzieci, a także materiały przedstawiające dzieci będące ofiarami napaści seksualnej ze strony osoby dorosłej”. Dokonane ustalenia faktyczne wskazują, iż oskarżony posiadał treści o charakterze pornograficznym w rozumieniu art. 202 § 4a k.k., natomiast „ciężar” posiadanej pornografii może mieć wyłącznie

wpływ na stopień zawinienia i wymierzoną karę z uwzględnieniem oczywiście zakazu *reformationis in peius* określonego w art. 434 § 1 k.p.k. Brak szczegółowego pojedynczego rozróżnienia każdego z pliku nie przesądza więc o braku rozważenia istoty sprawy, a może mieć wpływ na stopień społecznej szkodliwości. Tym samym nie może stanowić podstawy do uchylenia wyroku w tym zakresie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Sąd Okręgowy winien dokonać własnej oceny dowodów i wydać rozstrzygnięcie merytoryczne, które w realiach niniejszej sprawy skupiałoby się przede wszystkim na kwestii kary, gdyż jak wskazał sam Sąd odwoławczy, oskarżony posiadał materiały o charakterze pornografii dziecięcej i jest to okoliczność wręcz bezsporna.

W obecnym stanie prawnym Sąd odwoławczy ma obowiązek reformatoryjnego orzekania, a nie jedynie kontrolowania trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia. Przeprowadzenie jednego tylko dowodu, choć oczywiście może mieć finalnie wpływ na konieczność dopuszczenia kolejnych dowodów, a także na odmienne ustalenia co do sprawstwa oskarżonego, nie wypełnia przesłanki konieczności przeprowadzenia przewodu na nowo w całości.

Biorąc pod uwagę merytoryczny charakter postępowania odwoławczego i wynikające z tego obowiązki Sądu II instancji, Sąd Okręgowy zobowiązany był wskazać w uzasadnieniu swojego wyroku wytyczne – zalecenia (s. 15 - 16) samodzielnie zrealizować. Dopiero, gdyby w wyniku tak przeprowadzonego postępowania ujawniła się jedna z podstaw uchylenia wyroku wskazana w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., otwierałoby to drogę do wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym.

Mając na uwadze powyższe, zaszła konieczność uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym w określonym w sentencji zakresie.

Sąd odwoławczy przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien kierować się wskazanymi uwagami i wydać prawidłowe rozstrzygnięcie w sprawie.

[J.J.]

[r.g.]

Jacek Błaszczuk

Waldemar Płóciennik

Małgorzata Wąsek-Wiaderek